9de Jaargang — Curaçao den 10n. September 1892 — N° 454

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50. voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.
UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66, RUE LAFAYETTE, PARIJS.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

De politiek van den Paus in Frankrijk.

In de laatste twee jaren is er over de houding van Paus Leo XIII tegenover de katholieken van Frankrijk niet weinig gesproken en geschreven. Sinds de machtige stem van den grooten kardinaal uit Algiers opging, die Frankrijk deed opschrikken en geheel Europa verbaasde, is er onafgebroken in bladen en redevoeringen getwist en beraadslaagd, welken weg men had in te slaan: zich neerleggen bij de bestaande republiek, of de geliefde conservatieve en monarchale ideën blijven aanhangen. De Encycliek des Pausen kwam dien weg aanwijzen. De kring der strijders werd nauwer maar de strijd vuriger. En nu, nadat er een jaar voorbij is gegaan, nu is het belangrijk genoeg na te gaan, wat 's Pausen politiek in Frankrijk heeft uitgewerkt.

Onder den titel: *Leo XIII en de verkiezingen van den 31 Juli*, schrijft de *Figaro* het volgende:

„ De Encycliek van Leo XIII heeft een gewichtige rol gespeeld in den jongsten verkiezingsstrijd, die weldra door de vernieuwing van de helft onzer Algemeene Raden zal geeindigd worden; en van alle zijde leggen de bladen nadruk op het verschijnsel van bevrediging, dat in dien strijd aan den dag komt.

De beweging voor de Constitutie het punt, waarvan de Paus uitging en die hij aan alle geloovigen van Frankrijk heeft aangeraden is spoediger geslaagd dan de Paus zelf had kunnen verwachten. Overal beginnen de Conservatieven den Republiekeinschen-regeeringsvorm aan te hangen; zij kondigen aan dat het uur der ontwapening geslagen heeft, dat het tijdstip daar is waarop alle franschen zich moeten verbroederen; en van hun kant laten de Republikeinen [wij spreken alleen van verstandige en nadenkende republikeinen] de scherpheid van hun gewone polemiek varen en toonen geloofsbrieven die even gematigd zijn in haar bewoordingen als in haar inhoud. Dit is de eerste uitslag, die belangrijk genoeg was om er de aandacht op te doen vallen. Die dezen uitslag zou willen betwisten of ontkennen moge een blik slaan in de berichten over den verkiezingsstrijd, welke wij hier en daar uitgeknipt hebben."

En hierna geeft hij een lijstje van berichten uit bladen van alle kleur overgenomen en handelende over den indruk die de verkiezingen gemaakt hebben. Wij laten er een paar van volgen:

Zie hier b. v. hoe of een der hoofden der Conservatieve partij, graaf Couronnel, de kiezers van Magnac-Laval in Haute-Vienne toespreekt:

Ik aarzel niet te verklaren dat ik het gouvernement van de Republiek zal ondersteunen, vast overtuigd, dat, zonder ophouden een regeeringsvorm die reeds een en twintig jaar bestaat aan te vallen, niets anders is dan de oneenigheid doen voorduren die voor Frankrijk maar al te noodlottig is geweest.

Nog duidelijker richt de heer Bernier zich tot zijn kiezers:

Zonder iets te willen verbergen omtrent mijn voorgaande handelingen, verklaar ik u, dat ik zonder voorbehoud de republiek aanneem, maar daar ik liberale en democratische ideën aanhang, wil ik een gouvernement, dat in werkelijkheid een vijand van gunsten en privilegiën is en een voorstander der algemeene vrijheden: van de gelijkheid der rechten van allen en iedereen, van alle meeningen, van alle godsdienstige richtingen, en die bovenal de beschermer is van de nederigen en zwakken, zonder sectegeest de hulp aannemende van alle goede burgers.

In het departement Dordogne, doet Dr. Réglade zich aldus aan zijne kiezers hooren:

Ik heb lang gestreden voor de zaak der conservatieven, maar terzelfden tijd dat ik haar diende, heb ik nooit mijn liberale ideën laten varen, die altijd de grondslag van mijn arbeid zijn geweest: men kan tegelijk liberaal en conservatief zijn; maar M. H., uitstekende mannen van goede trouw en verlicht door de ondervinging begrijpen dat het oogenblik is aangebroken waarop een einde moet gemaakt worden aan allen onvruchtbaren strijd en dat wij ons om wille van ons land op een gemeenschappelijk terrein allen moeten vereenigen, in zamenwerking en overleg: dat is het terrein eener wijze vrijzinnige republiek, die zich toelegt op hervorming en verbeteringen. Volgen wij dit voorbeeld M. H., gaan wij eerlijk met zulk een gouvernement samen; op dien weg verzoek ik u mij den 31 Juli te volgen.

Het Katholiek blad van *Perigueux* voegt hierbij:

Wij hebben reeds in het *Journal de la Dordogne*, gelegenheid gehad te verklaren dat, naar onze meening, iedereen tot de conservatieve partij behoort, die zonder onderscheid van politieke meeningen, op zich neemt de verdediger te zijn van onze openbare en godsdienstige vrijheden. In dit geval verkeert zeker Dr. Réglade en derhalve houdt hij nu niet op tot de onzen te behooren wijl hij zich oprecht aansluit bij de Republiek; wij kunnen daarom onze vrienden niet genoeg aanraden uit al hun vermogen zijn candituur te steunen."

Sommige republikeinen hebben zich niet minder verstandig getoond. De heer Coignard-Héau, oud algemeen raadslid en weer candidaat, brengt zijn kiezers in herinnering dat hij een der eerste is geweest die de republikeinsche ideën heeft verdedigd. Daarna vervolgt hij aldus:

Ik heb altijd gehouden, dat de Republiek geen gesloten fort was, dat alleen door eenige onverdraagzamen moest bewaakt worden; maar een ruim veld dat voor iedereen, voor den goeden wil van allen open stond."

Van alle zijden gaan stemmen op die zich weleer geheel tegen de republiek uitspraken en zich nu voor haar verklaren. De beweging der katholieke candidaten naar de Republiek is zoo groot dat een der partijdige bladen zich op droevigen toon aldus uitlaat:

Men zou sinds een paar maanden zeggen, dat conservatief of monarchist geweest of gebleven te zijn een vlek geworden is, een soort van schandelijke melaatschheid die men verbergt door zich zelf uit het politieke leven terug te trekken."

Voorzeker ligt er veel overdrijving in deze woorden, maar zij teekenen toch voldoende den toestand en wel mag *Figaro* wijzen op het groot eind weegs, dat sinds het verschijnen der Encycliek in de goede richting doorloopen is: op den diepen indruk, die de „welsprekende vermaningen van Rome" op de gemoederen der gematigden geheel Frankrijk door gemaakt hebben.

Deze schitterende overwinning werd behaald door de volharding van den grooten grijsaard, die den stoel van S. Petrus bekleedt: Leo XIII. Van de hoogte, waarop Hij zetelt aanschouwt Hij steeds het hoogere doel. Dat streeft Hij na. Met zachten aandrang heeft Hij de katholieken van Frankrijk bewogen door edele zelfopoffering mede te werken tot den vrede der Kerk. Hij heeft daarvoor menigen aanval moeten verduren, maar met vasten wil voortstrevende naar het doel, dat Hij beoogde, heeft Hij gemeend daarop geen acht te moeten slaan en onverdroten den arbeid voort te zetten.

Daarom heeft Leo XIII zoo schitterend overwonnen: daarom is het jaar 1892 een der schoonste van Zijn Pausschap.

Wat zal de Wereldtaal der toekomst zijn?

In de Maart-aflevering van *Macmillians Magazine* geeft de heer C. R. Haines op bovenstaande vraag, natuurlijk onder volle toestemming aller Britten, ten antwoord: de uni-

---

FEUILLETON.

Un cuenta di Tawela.

Na anja 18.... nos a bai biba pa invierno den un aldea na Montenegro. Esaki ta un tera boenita, pintoresco coe ceroe orguljoso, tapar semper coe sneeuw i dalnan pertá, camina paloe, baranca, cabritoe i brigannan ta stroba bo di pasa. Loque sinembargo ta diferenciá es pidacitoe tera-ai di mas tantoe for di otronan banda di djé, ta caracter guerrero di habitantenan, koe ta bai semper i toer camina coe nan arma i koe semper ta pronto pa moeri pa nan independencia. Na nan libertad nan ta fiel coe un amor ardiente, bárbaro, i nan ta biba orguljoso bao di nan dak di canja, contentoe i dichoso den nan pobreza, mientras nan ta carga un pistool na nan cintura i cartucho den nan tasch. Violento i buscador di guerra nan ta doena nan mes derechi i nan ta vinga hopi bez di un manera cruel di mas mínima ofensa.

Mi tabata biba for di un luna pasá cerca un coenuquero di Montenegro, ora mi tabata testigoe di e drama, koe mi ta bai conta boso. Un merdia mi tabata traha den mi cuarto, ora gritoe bárbaro a hiba mi afor.

I kiko mi a mira aja? Un espetáculo tristo i ripiente a toca mi bista. Un binti coenuquero tabata pleita fuerte dilanti cas, i un homber koe mi a reconocé pa mi huésped, tabata droemi coe calpachi kibrá riba yerba.

Bleek manera morto di rabia i su panjanan manchá coe sanger su muher tabata para dilanti di es morto. Coe coerasji di homber, segun natural di es pueblo-ai, el a suprimi gritoenan di desesperacion i su lágrima, i el tabata moenstra es cadaver na su jioe-homber, un mucha di apenas dies-dos anja.

"Hura, Marco," el dici, "hura, koe semper i toer camina lo bo poersigi burdugo di bo tata.—Bo conocé usonan bieuw di tera,— na *bo* vinganza ta toca."

I el, e pober mucha inocente, promer koe el a pronuncia e *vendetta* terribel, e vinganza koe cada Montenegro mester cumpli, el a pidi na es momentoe decisivo auxilio di amigoenan presente.

"Bispoe di Pascu toer venganza ta tahar," un bisinja bieuw a replica dignamente.

"Bon", Marco a papia, hizando su cabes coe grandeza, mi tin futuro mi dilanti. Lo mi crece i lo mi warda te ora mi ta homber. Ningun hende no misji coe e culpable, e derechi-ai mi ta tené pa mi.

Coe un movimiento liher el a cohé punjál di su tata, doop é den su sanger i zwaai é na direccion di e *Ceroe Pretoe*, koe tabata tapar ainda pa rajonan di solo bahando, i el a hura:

"Tata, bo jioe lo vinga bo dignamente."

Tata di Marco a cai den un di e pleitoenan koe sa socede hopi bez aja. Tabata riba un pida tera; ma coe natural furioso di Montenegronan un desunion chikitoe ta bira un cuestion grandi. Es un di mas furioso, ciegoe den su rabia, a raca su adversario. Como el a spantá pa es accion-ai, el a hui na un lugar inaccesible.

Mi tabata gusta Marco masjar pa motiboe di su wowonan biboe i su chabla alegre.

Pa kité for di e cerco desgraciado-aki, mi a proponé su mama pa mi toemé cerca mi na biaha, i despues di algun riamentoe e muher triste a consenti den mi intencion. El a corda podiser, koe su mes existencia tabata basta duroe caba, i Marco, koe tabata desea na mas espacio i movimiento, lo bolbe pronto.

Despues di algun dia nos a bai. Tres luna despues su mama a moeri, i e mucha a keda sin major i sin judanza solitario den mundoe.

Ai, no manda mi bai!" el a papia den snik di joramentoe. I conmové di su suerte i su lágrimanan, mi dici:

"Lo bo keda."

Dos bes nos a haci un biaha huntoe rondó di mundoe; seis anja a pasá manera un sonjo i Marco, continuamente tabata un egemplo pa toer nos matroosnan. Un dia ora nos a tira anker na ciudad Skoetari, el a papia:

"Mi tin asina gustoe di mira mi Montenegro atrobe:

I huntoe nos a bai aja. Tabata un dia promer koe Pascu.

"Ma ta ki falta bo ta trece mi aki, Marco, mi a puntra ora nos a drenta e aldea banda di anochi.

"Nada ta kita memoria di tera natal, el dici solemnemente. "Ademas mi tin un deber di cumpli coené."

"Un deber? I cual?"

"I e *vendetta* anto?

"Com! bo no a loebida e loeura-ai?

"Ciertamente no."

"Bo ta ijle....Ta cos di loco," mi a grita violente. E rencornan eterno-ai ta bon pa bo compatriotanan, mitar salvahenan, ma bo, Marco, bo koe mi a criá i doena sinjanza, bo lo....

verseele taal der wereld zal het Engelsch zijn. Hij verdedigt deze bewering op de volgende gronden.

Het Engelsch wint alom veld. In Duitschland heeft het de plaats van het Fransch ingenomen als de eerste vreemde taal, die op school moet worden geleerd. In Rusland ziet men hetzelfde. Dr. Landsdell verklaarde in 1883 dat het langzamerhand in Rusland en Siberië meer *fashionable* stond Engelsch dan Fransch te spreken. Hij betoogt verder dat de Russen er de voorkeur aan geven het Engelsch in plaats van hun eigen taal in telegrammen te gebruiken, wijl men dan met minder woorden beter zijn bedoeling kan uitdrukken. Een ander teeken des tijds aanschouwde men op de conferentie van Samoa in 1889. De beraadslagingen op die conferentie werden niet in het Fransch, maar ter wille van de Amerikaansche gedelegeerden in het Engelsch gevoerd, een taal, die de Duitsche afgevaardigden alleen meester waren.

In onbeschaafde streken is de triomf van het Engelsch nog grooter. Dr. Blyden verzekert dat het elke andere Europeesche taal op de Afrikaansche kust heeft verdrongen. Zelfs in de Fransche Gabo houdt het zich staande tegenover het Fransch; en in Duitsch Cameroon betwist het de eer aan het Duitsch. Het heeft in Afrika geen enkel gevaarlijk mededinger dan het Arabisch. Het Portugeesch was sedert jaren de meest gebruikelijke taal aan de Westkust van Afrika; thans wordt het Engelsch de algemeene taal van Sierra Leone tot de San Pedro Rivier, een afstand van ruim 800 mijlen. De streken aan den Nijl, den Niger en de Groote Meren zijn reeds geheel Engelsch; die aan den Congo en Zambesi zullen weldra volgen, en volgens den heer Haines is het moeilijk te zeggen wat zou beletten, dat het Engelsch de algemeene taal op het gansche land wordt.

Om van Indië niet te spreken, waar het Engelsch zich met bliksemsnelheid heeft verspreid, wijst de spreker op Japan, waar die taal langzamerhand burgerrecht krijgt; de opschriften op winkels zijn bijna algemeen, de namen van steden en dorpen altijd zoowel in het Engelsch als in het Japansch geschreven. Een reiziger, die onlangs de Oostelijke landen bezocht, verklaart vele Chineezen, Maleiers, Arabieren en Fellahs ontmoet te hebben, die goed Engelsch spraken. Zelfs in de Noordelijke wildernissen van Siberië, zelden door Europeanen bezocht, verzekerde luitenant Palender, van de Zweedsche expeditie van 1878, op de ruim 1000 inboorlingen, welke hij ontmoette, er niet één gevonden te hebben, die niet een paar Engelsche woorden kende.

Kolonisatie is natuurlijk het beste middel, om het Engelsch tot wereldtaal te verheffen.

Over een honderd jaar zullen de Vereenigde Staten waarschijnlijk evenveel bewoners tellen als China, en het is niet te denken, dat Canada, Australië, Nieuw-Zeeland en de Kaap in aantal zullen afnemen.

Er zijn teekenen, dat het Engelsch bestemd is de algemeene taal van Europa te worden. Als voorbeeld haalt Haines verscheidene Europeesche auteurs aan, die hun werken in het Engelsch schreven.

Niet alleen is het Engelsch naar de meening van den schrijver feitelijk bestemd de wereldtaal te worden, wat zijn oorsprong in toevallige omstandigheden kan vinden, maar volgens het algemeen gevoelen is zij het meest geschikt, om boven de andere te zegevieren. Haines beroept zich daarbij op de uitspraak van Jacob Grumm, die reeds de Engelsche taal een wereldtaal noemde.

Eenmaal, meent hij ten slotte, zal de taal van Shakespeare en Milton, van Dryden en Swift, van Byron en Wordsworth gelijk geen andere taal door de geheele wereld worden gesproken.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Door bemiddeling van den Vice Consul der Vereenigde Staten van Noord-Amerika werd van het Departement of State te Washington kennisgeving ontvangen van het volgende Congres-besluit, in het belang der exposanten op de aanstaande tentoonstelling te *Chicago*, genomen:

"*In de besluiten van den Senaat en het Huis van Vertegenwoordigers van de Vereenigde Staten van Amerika in Congres vereenigd worde opgeteekend:* Dat geen burger van eenig ander land verantwoordelijk zal gesteld worden voor de overtreding van eenig patent door de Vereenigde Staten verleend, of van eenig fabrieksmerk of etiquette in de Vereenigde Staten ingeschreven, waar de handeling, waarvoor klachte is ingediend, is verricht of zal verricht worden in verband met de Tentoonstelling van eenig artikel of eenige zaak in de Columbus-Wereld-Tentoonstelling te *Chicago*.

Bij Gouvernements beschikking is bepaald:

a. dat wegens het heerschen van de cholera te *Hamburg*, de vaartuigen, van die plaats komende, aan een observatie-quarantaine van 21 dagen, met inbegrip van de reis, zullen onderworpen worden; en

b. dat schepen, van *Hamburg* komende, in elk geval door den stadsgeneesheer moeten worden bezocht om zich te overtuigen van den gezondheidstoestand aan boord.

Lijst van brieven, welke onbestelbaar zijn bevonden:

Petrona Felida, Mathilda Palm, Luisa de Haseth, Obido Pinedo 2. L. Claudio Romero, H. van Giersbergen, Julian Tromp, Jacoba Leeurens, Alexander Valle Riestra, F. V. Sanchez, Irena Valencia, Johan M. Kroon, Abrahan Penjian, Pedro Carlos Gonzalez, Tres Domacase, Ana E. de Castro, Diego Luis Troconis 2, Guillermina de Diaz, Eduardo Calcaño.

Niet voor verzending vatbaar: een brief geadresseerd aan Aaron Dacosta Gomez (Ubi ?)

NEDERLAND.

De Nederlandsche hoofdcommissie ter viering van het 4e eeuwfeest der ontdekking van de Nieuwe Wereld heeft besloten, dat het Columbusfeest zal gevierd worden te Amsterdam op 12 October e. k. De feestviering zal bestaan in het houden eener feestrede door den voorzitter, den heer J. W. Brouwers. Deze feestrede zal worden begeleid met muziek en zang, zoo mogelijk door eene cantate, betrekking hebbende op de gebeurtenissen der feestviering en den held van het feest. Daarna zal een feestbanket voor heeren worden gehouden. Als beginsel bij de geheele feestviering is aangenomen, dat zij geheel op eigen kosten der feestvierenden zal plaats hebben.

BUITENLAND.

Rome. — De H. Stoel heeft uit Berlijn de officieele kennisgeving ontvangen, dat de benoeming van Von Bülow [tot dusver Duitsch gezant te Bern] tot Pruisisch gezant bij den H. Stoel (in de plaats van Von Schlözer) door keizer Wilhelm is geteekend.

— Ingevolge klachten van den H. Stoel over het gebeurde in Uganda, heeft lord Salisbury een onderzoek beloofd, waartoe de H. Stoel en het Engelsch gouvernement, elk voor de helft, de commissarissen zullen benoemen. Het schijnt, dat Engeland, voor het geval van schuld aan Engelsche zijde, genegen is tot het betalen eener schadevergoeding.

—Louter onbaatzuchtigheid: alleen de lust, om de belangen des lands te bevorderen, heet de oorzaak te zijn, dat voor de aanstaande kamerverkiezingen, waar 108 zetels te vergeven zullen zijn, nu reeds meer dan 2500 candidaten zich hebben aangemeld.

— De economische toestand van Italië gaat voortdurend achteruit. In 1890 werd in de rijkspostspaarbank nog 21 millioen ingebracht en in 1891 slecht 12 millioen.

— Viert Genua feest over Columbus, ook Padua zal waardiglijk een groot burger herdenken: Galileo Galilei. De universiteit (waar de ontdekker van de beweging der aarde om de zon, hoogleeraar was, en waar zijn leerstoel nog altijd wordt bewaard) en het gemeentebestuur organiseeren feesten tegen 7 December, waarbij vertegenwoordigers van alle Italiaansche en vreemde universiteiten zullen genoodigd worden.

Frankrijk.— Een telegram uit Libre Ville gericht aan den ondersecretaris van staat, behelst, dat op den oever der Kotte soldaten van den Congo-Staat geschoten hebben op een Franschen post. Zij doodden een man, die verbonden was aan den wachtpost voor de Fransch vlag. In dezelfde streek hebben de inboorlingen een Franschman gedood en verscheidene Senegaleezen. De regeering heeft maatregelen genomen, om de Fransche vlag te doen eerbiedigen. Minister Ribot heeft onmiddelijk aan den vertegenwoordiger van den Congo-Staat genoegdoening gevraagd, en tevens verzocht, dat de Congo-Staat zijne posten aan de grens opheffe.

De onderhandelingen zijn voorloopig gestaakt, in afwachting van nadere informatiën. De regeering van den Congo-Staat blijft er bij, dat de Franschman Poumayrac gedood is buiten haar gebied, en niet door hare soldaten, maar door inboorlingen. Een scheidsgerecht zal waarschijnlijk de zaak hebben uit te maken, overeenkomstig hetgeen in het Berlijnsche tractaat is bepaald.

—Bij de loopende geruchten van geheime complotten en dynamietaanslagen, die beraamd worden, flikkert te Parijs de anarchistenvrees weêr op. De commissaris van politie Dresch, die Ravachol gevangen nam, en de beul Deibler, die hem ten dood bracht, moeten verhuizen; hun huisheer wil zulke huurders, die gevaar loopen het slachtoffer van de eene of de andere wraakoefening te worden, niet langer in zijn huis laten wonen. Ook de commissaris Garelle kan geene woning vinden.

— Opnieuw is een diefstal van dynamiet gepleegd. Drie kisten met deze ontplofbare stof waren in een geplombeerde wagon per spoor uit Cette naar La Chapellesur-Dun gezonden, waar ze bij het delven van een put moesten dienen. De geadresseerde heeft slechts éène kist ontvangen; de beide andere zijn onderweg verdwenen.

—De onweders hebben voor 3 millioen fr. schade aangericht in het Isère-departement. Er vielen hagelsteenen van 350 gram. De tabak en de wijnstok hebben veel geleden.

Duitschland. — Opmerklijk mag een artikel in de conservatieve *Reichsbote* heeten, waarin gewezen wordt op de vertraging, ja soms stilstand in regeeringszaken, waarvan in den laatsten tijd telkens staaltjes aan het licht komen, en die in de eerste plaats een gevolg is van het voortdurend reizen en trekken van den onrustigen Keizer. Een Hohenzollern, dus schrijft het blad, hetwelk ook ten paleize gelezen wordt, met zooveel woorden — een Hohenzollern, moet aan de wereld laten zien, dat hij persoonlijke neigingen kan opofferen aan de eenvoudige, stille plichten der regeeringstaak van elken dag, dat is meteen de beste tucht voor temperament en zenuwen.

— De Pruisische staatsbegrooting voor 1893 zal vermoedelijk een tekort van 44 millioen mark opgeleveren, waarschijnlijk ontstaan door de hooge opvoering van het militair budget. Tot dekking van dit tekort moet natuurlijk weder eene leening worden gesloten. De rente daarvan moet betaald worden door het volk, dat reeds onder zulke zware lasten gebukt gaat. Als we nog een tiental jaren verder zijn, en misschien nog wel eerder, staat Pruisen evenals vele andere Staten zeer dicht bij het staatsbankroet. Nu, men moet iets over hebben voor "das Militär!"

— Op sommige lijnen der Pruisische spoorwegen is sinds eenigen tijd op ministerieel bevel het goederen-vervoer geheel of gedeeltelijk gestaakt. Daar deze regeling tot geene klachten heeft aanleiding gegeven, en voor de beambten eene groote verlichting is, zal binnen kort op alle staats-sporen van Pruisen het goederen-vervoer op zon- en feestdagen worden afgeschaft of aanmerkelijk beperkt.

— Een woord van een tegenstander heeft dikwerf dubbele waarde en den centrums-partij heeft daarom alle reden fier te zijn op het getuigenis, dat haar oude en meest verbitterde vijand, Bismarck, van haar te Jena aflegde. "Eén ding," zeide hij, "kan men van het centrum leeren, namelijk: tucht, opoffering van alle bij- en partij-bedoelingen aan het éene groote doel. In het centrum gaan de verst uiteen loopende bestanddeelen samen; van den meest reactionairen edelman tot den steilsten democraar gaan allen onder één hoed, zoodat de leiders verklaren, dat het belang der Kerk het eischt." Het centrum heeft deze lofuiting zeer zeker ten volle verdiend. Zijne leden houden altijd het groote doel voor oogen en laten zich door geene overwegingen van ondergeschikt belang, door geen persoonlijken naijver of twijfelachtige bijbedoelingen van het goede pad afbrengen. Allen hebben slechts één doel: de groote zaak te dienen, waarvoor zij in alle opzichten en met heiligen ernst strijden. Vandaar, dat in deze model-partij geene bekrompen kleingeestigheid wordt gevonden, en vandaar ook die eenheid, die zoo dikwerf en zoo terecht aan andere partijen ten voorbeeld is gesteld.

Groot-Brittannie. — Keizer Wilhelm heeft den 2 Aug. met zijn jacht „Meteor" in den zeil-wedstrijd

---

"Ketoe," el dici, "ta aki."

I coe su dede el a moenstra na un habitacion limpi i espaciosa, for di cual tononan suave di un kitara tabata penetra te den nos orea. Pa un careda di paloe di jenever tapar pa bista, nos por a jega cerca e bentananan abao i mira p'aden di e cas, a pesar di damp di awa, koe tabata pega na glasnan.

"Mira," Marco di amargamente," ata e boerdugoe di mi tata ta sinta aja.

El a haja fortuna, su jioenan ta rondoné i su nietonan ta hunga na su pia.

El ta biba ricoe, socegá, honorá podiser! I mi? Kiko ta sobra mi? Ni major, ni un cos di mi mes, ni patria mes.

"Ha! Ha! el a repeti coe un rabia repiente, como manera sanger di majornan a subi contra su pacenci durable;" ha! ha! awor ta mi ora pa raca bo; awor mi lo haci jora, i kega....

Di repiente el a keda para.

Un hende, kende su cara nos no por a distingui, a pidi silencio den e cuarto:

"Amigoenan, un boz den e lenga melodiosa di Servia dici, promer koe nos bai droemi, larga nos reza ainda pa un culpable koe mi no tin node di jama, reza pa un morto koe boso no a conocé, reza pa un pober huérfano koe mi ta pidi boso di stima.

Marco tabata tembla den toer su curpa.

Muhernan a baha cabez, hombernan a kita nan sombré i toer tabata reza coe fervor i den nan oracion nan tabata jama nomber di Marco i su tata.

Ora oracion a caba, chikitoenan a ricibi bendicion di un anciano i nan a bai na un camber un banda.

Marco a hala un stap atras, ma riba esai, cómo el tabata scucha solamente na un inspiracion infernal, el a boela p'a. den i el tabata para meimei di su enémigoenan, promer coe mi a haja tempoe pa tenele of pa suspecha mes kiko tabata bai socede.

Na e bista-ai e anciano a cai for di conocementoe for di su stoel; algun homber a cohe nan arma.

Coe braza cruzá i wowo lombrando Marco a jega poco-poco cerca e burdugo.

"Ta hustoe," e anciano dici coe spantoe, pa un Montenegreno no tin nada mas haltoe koe *vendetta* di su familia."

"Bo ta equivoca bo," Marco a replica, suave i calmo, tin un cos *mihor* koe venganza"....

"Com?"....

"I esai ta pordon.—Lamanta, anciano; mi a bini pa boeta bo paga un crimen, ma manjan ta Pascu i Pascu ta pordona bo tambe!"

te Cowes, mede gedongen naar de Queen 's Cup, maar dien niet gewonnen. Die prijs viel ten deel aan de „Corsair," die 8 minuten 45 seconden eerder aan was dan het keizerlijk vaartuig. De Keizer dineerde dien dag in de „Royal Yacht Club," waarvan hij lid is.

—Bij de opening van het lagerhuis, den 4n jl., is de hr. Peel, met algemeene stemmen, herkozen als voorzitter.

Gladstone beschikt nu over eene meerderheid van 40 stemmen, daar de Unionisten zich geheel van hem afscheiden. Hij heeft in eene rede, te Midlothian gehouden, de vraag gesteld, of de Unionisten niet mede zoude kunnen werken aan de groote hervormings-plannen; doch Chamberlain heeft in eene rede te Birmingham, uitdrukkelijk verklaard, dat de Home Rule, waaraan Gladstone vast houdt, een onoverschrijdbaren hinderpaal tusschen hen opwerpt.

—De bekende Iersche leider O' Brien heeft in het openbaar verklaard, dat uitstel van Home Rule de Ieren met Gladstone zou doen breken. De Ieren hunnerzijds zijn bereid, de maatregelen te steunen in het belang van den werkman.

Weder wordt Engeland met eene groote werkstaking bedreigd. Door de toenemende concurrentie van het buitenland en Indië, zien de katoenfabrikanten hunne markt meer en meer beperkt, en dit, gepaard met de daling van den zilverprijs en andere redenen, berokkend hun groot nadeel. Wel hebben enkele fabrieken gedurende de laatste 12 maanden nog veel verdiend; maar dit was een gevolg van gelukkige speculatiën op de wolmarkt. De meeste fabrieken, vooral de spinnerijen, werkten met meer of minder verlies, en de directiën verklaren nu eenparig, dat het in de laatste jaren hoog opgedreven loon der werklieden moet worden verlaagd.

De wevers te Oldham, hebben nu besloten, het loon hunner werklieden de volgende maand 10 pCt. te verminderen. Men verwacht eene werkstaking, waaraan te Oldham 20,000 personen zouden deel nemen, en waarschijnlijk zal dat voorbeed door alle spinnerijen in Lancashire worden gevolgd. De werklieden willen echter geene loonsverlaging aannemen, en daar hun bond over 260,000 pd. st. beschikt, zullen zij waarschijnlijk overgaan tot eene werkstaking, die niet zeer wordt gevreesd door hunne patroons, welke dan tijd zouden vinden, om hun overgrooten voorraad af te zetten.

— Mgr. Stonor is van Rome aangekomen met het Pallium voor dr. Vaughan, Aartsbisschop van Westminster. De investituur had den 16 Augustus in de kathedraal te Kessington plaats. De plechtigheid was uit een historisch oogpunt zeer belangrijk, daar de wijding van een Kardinaal in Engeland, door een daartoe expres uit Rome overgekomen pauselijk legaat, sinds 1556, toen kardinaal Pole op Vrouwendag met het Pallium werd gewijd, niet had plaats gehad. Sedert gemeld jaar hebben Engelsche Aartsbisschoppen het Pallium steeds ontvangen bij gelegenheid van persoonlijke bezoeken, door hen aan Rome gebracht.

— Weder is er een vergadering te Londen gehouden van de maatschappij, die eene brug wil leggen over het Kanaal. De plannen zijn vastgesteld, en het komt er nu maar op aan, om het recht en de concessie te verkrijgen tot het bouwen der Kanaal-brug. Nu een ander ministerie aan het bewind komt, had Stanhope, die de vergadering presideerde, goed vertrouwen, dat thans meer rekening zou worden gehouden met de wenschen der openbare meening, en de algemeene belangen van Engeland en Europa, die bij het leggen van die brug betrokken zijn.

— Sir Edward Watkin heeft een veldtocht op touw gezet, ten gunste van een kanaal voor zee-schepen door Ierland. Het zou in de golf van Galway uitkomen. Volgens sir Edward, zou door dit werk de reis naar New-York met 1585 mijlen worden bekort. Bovendien zouden de gevaren der reis om de Iersche kust worden vermeden.

Spanje.— In de aloude havenstad Huëlva, aan den mond der Tinto, vanwaar den 12 Augustus 1492 Columbus uitzeilde ter ontdekking van een nieuw werelddeel, zijn op 1 Aug. maandag de feesten begonnen, waarmede men zich voorstelt, deze gebeurtenis op grootsche wijze te herdenken. Eene godsdienstoefening in de hoofdkerk ging vooraf, waarna de karveel "Santa Maria," eene getrouwe nabootsing van Columbus vaartuig, bevel ontving, naar Palos te stevenen en voor die plaats het anker uit te werpen, om zoo de plaats aan te wijzen vanwaar de scheepjes van Columbus vertrokken. Niet minder dan 17 vreemde oorlogschepen zijn op het oogenblik in de haven van Huëlva gestationeerd.

— Bij Melila (Marrokko) is op eene Spaansche kanonneerboot geschoten. De bemanning antwoordde, waarop de aanvallers vluchtten.

—De toestand in Marokko, een brandpunt van slavenjachten en slavenhandel, is treurig. De vroeger vruchtbare velden en tuinen liggen braak; de zijde der zijdewormen op de vele in het wild groeiende bosschages van moerbeziën word niet eens geöogst. Het volk is lusteloos, daar gedurig de soldaten van den Sultan uittrekken tegen enkele onafhankelijke volksstammen, die weigeren belasting te betalen, en van die gelegenheid gebruik te maken, om op hunnen weg alles te plunderen en te verwoesten. Van de Moorsche kunst en nijverheid, die eens te Fez en in de verre omstreken, bloeiden, is weinig of niets meer te bespeuren.

Portugal.— Bij de groote geldverlegenheid, waarin dit land sedert lang verkeert, komt nu nog het mislukken van den oogst. Van de eene zijde door geheime revolutionaire genootschappen geheel ondermijnd en zedelijk bedorven, is het ongelukkige land tevens jaren lang door gewetenlooze hebzuchtigen en ten gevolge van slechts financieel beheer naar den afgrond gedreven, en het zal de hoogste krachtsinspanning kosten, het van zijn algeheelen ondergang te redden.

Oostenrijk.— Graaf Ernst von Gersdorff Hemsdorff, lid van het Pruisisch huis van afgevaardigden, kamerheer van keizer Wilhelm, enz., is op de reis van Oostenrijk naar Duitschland, aan het Oostenrijksche station Iglau, gearresteerd, wegens financieele oplichtingen, waardoor eene Weener bank groote schade lijdt.

— Er hebben in Moravië vreesselijke stormen gewoed, vergezeld van hevige hagelvlagen, die groote schade aan den oogst hebben toegebracht.

— Ondanks de genomen voorzorgen, zijn in Galicië en in verscheidene andere streken gevallen van cholera voorgekomen.

Denemarken.— De consul der Vereenigde Staten te Koppenhagen, Ryder, is in hechtenis genomen wegens geldverduisteringen. Dit blijkt nu te wezen voor een bedrag van minstens 200,000 kronen. Zijne jonge vrouw — nog pas 17 jaar oud — is ook gevangen genomen, wegens het afleggen van een valsch getuigenis ten gunste van haren man. De Deensche justitie heeft aan de regeering der Vereenigde Staten een telegram gezonden over deze zaak, en daarop kwam het diplomatisch antwoord: "Bewijs de misdrijven, waarvan Ryder beschuldigd wordt, en vonnis hem volgens de Deensche wetten."

Rusland.— Keizer Alexander III heeft de, in het gouvernement Astrakan wonende Kalmukken, welke allen den Boedhistischen godsdienst belijden, en omstreeks 150,000 zielen tellen, uit hunne lijfeigenschap ontslagen. De hierop betrekking hebbende ukase in den 19 Juni 1892 in alle dorpen van Astrakan bekend gemaakt. De wet van den 19 Februari 1861, waarbij de afschaffing der lijfeigenschap werd voorgeschreven, had eene uitzondering gemaakt met de Kalmukken, op grond van de bandloosheid van dezen volksstam, waardoor zoo licht misbruik van de vrijheid zou worden gemaakt.

— In Rusland en in den Caucasus zijn gedurende de laatste 30 (Juli-Aug.) dagen meer dan 50,000 personen aan de cholera gestorven. Hierin zijn niet begrepen de slachtoffers in Aziatisch Rusland, noch de boeren. Baku en Astrakan zijn het meest beproefd.

— Nader seint men uit St. Petersburg: De hevigheid der cholera vermindert bijna overal op merkbare wijze.

— De directie der groote Russische spoorweg-maatschappij, heeft 100.000 roebel beschikbaar gesteld voor maatregelen tot bestrijding van de cholera.

— Uit Warschau wordt gemeld, dat de Dniester en zijne bijrivieren buiten hunne oevers zijn getreden. Vele dorpen zijn geheel weggespoeld, en de oogst is vernield.

— Bij het begin van den hongersnood in Rusland, was de Czaar er niet bijzonder mede ingenomen, dat men uit andere landen hulp bood aan de noodlijdenden; thans schijnt hij er echters anders over te denken. Dr. de Witt Talmage, New-Yorksch predikant, bevond zich te Petersburg, om toezicht te houden op het lossen van een schip met meel, door hem uit Amerika gezonden voor de hongers-noodlijdende districten. Voor dat doel had hij 6000 pd. st. gecollecteerd. Bij zijne komst in de hoofdstad, werd hij door een koerier van den Keizer opgewacht, met uitnoodiging naar het paleis van Peterhof mede te gaan. Daar aangekomen, werd hij door den groot-ceremoniemeester ontvangen, welke hem eenige vertrekken tot logies aanwees. Later werd hij aan den Keizer voorgesteld, welke hem met de grootste hartelijkheid ontving, en hem verzocht, het Amerikaansche volk te danken voor het hulpbetoon aan de Russische noodlijdenden. Vervolgens werd dr. Talmage aan de Keizerin en al de kinderen des Keizers voorgesteld.— Gedurende zijn verder verblijf te Petersburg, werd de New-Yorksche predikant met zijn medgezel, den hr. Clopsch, in de voorname kringen der hoofdstad en door de stads-autoriteiten te gast genood, en door het volk met onderscheiding bejegend.

VERSCHEIDENHEDEN.

Alles is bij de zonen van het Hemelsche Rijk anders dan bij ons. De boeken der Chineezen beginnen van achteren — de leerling draait den meester zijn rug toe, als hij iets zegt. Bij bezoeken en op partijen houdt men den hoed op en trekt de dikste schoenen aan — men geeft niet den gastheer, maar zichzelf de hand, als men dezen gaat bezoeken.

De teedere moeder kust haar zuigeling nimmer op den mond, doch wel op den neus — de doopnaam staat achter den familienaam. De maaltijden beginnen met het dessert en eindigen met soep; de kleur van den rouw is wit. De magneetnaald wijst naar het zuiden. De linkerzijde is de eereplaats — het verstand zetelt volgens den Chineesch in de maag en wanneer een zoon zijn bejaarden vader een bewijs van bijzondere achting betoonen wil, dan geeft hij hem een graafsteen ten geschenke.

Uit de geschiedenis van een der vroegst Pruisische koningen wordt het volgende belangwekkende geval ons verhaald.

Twee soldaten waren, wegens insubordinatie, tot den kogel veroordeeld. Op het smeeken hunner familie werd de Koningin hunne voorspraak, te meer, wijl het vergrijp niet zwaar was geweest en beide overigens braaf en oppassend waren. De Koning sloeg hare voorbede af. Toch had die zooveel invloed op hem gehad, dat hij besloot, het vonnis slechts aan een der twee te doen voltrekken. Hun werd aangezegd, dat een zou worden begenadigd en dat zij met den worp van een dobbelsteen moesten uitmaken wie dat zou zijn. Die de meeste oogen wierp, zou het leven behouden.

De eerste werpt, en hij werpt zes. De tweede ofschoon hij misschien ook zes kon werpen acht deze kans geen kans en wil geen worp doen. Maar 't bevel wordt herhaald en hij moet. Nu neemt hij den dobbelsteen en smakt dien in zijn vertwijfeling neder, zoo hard dat de steen in tweeën springt en de oogen een en zes komen boven te liggen.

Groote verbazing! Maar — verlegenheid ook. Die zeven wierp, beweert: ik gooide 't hoogst. Die zes wierp, zei: neen, ik; want de worp met een gebroken steen kan niet gelden. En de Koning, door 't zonderling geval getroffen, hakt den knoop door met aan beiden het leven te schenken.

De knecht van een officier, die ongehuwd was, moest, als gewoonlijk, 's nachts zijn heer opwachten. Hij zat op zijn gemak in een leuningstoel en was ingeslapen. De officier kwam thuis, en in plaats van zijn knecht wakker te roepen, ontkleedde hij zich en legde zich ter ruste. Eindelijk werd de knecht wakker en stond op. "Al vier uur," bromde hij, "en nog is de kerel niet thuis!" Toen hief de officier het hoofd van het kussen op. "Ga maar slapen, Jean," riep hij, "de kerel ligt al in bed."

In Frankrijk doodt men jaarlijks 1200 tot 1500 wolven, waarvoor de regeering premiën betaalt tot een bedrag van ongeveer 150,000 frs. In Duitschland doodt men jaarlijk 20.000 vossen, 30,000 damherten, 2 millioen hazen, 3 millioen patrijzen. In de wouden van Rusland houden zich ongeveer 200.000 wolven op, die per jaar 200 kinderen of reizigers verslinden. Gemiddeld worden per jaar in Zweden 100 wolven, en 100 beren geschoten. Sedert 1890 zijn er de vossen of uitgeroeid of hebben zich naar elders verplaatst.

In Oostenrijk worden elk jaar 150 tot 200 beren, 100 losschen, 1200 wolven, 8000 vossen, 3000 tijgerkatten en ander schadelijk gedierte gedood. Op Java worden jaarlijks 270 tot 300 personen gedood door tijgers en 180 tot 200 door krokodillen. In Engelsch-Indië worden jaarlijks 22.000 personen en 53.000 beesten de prooi van tijgers en slangen, enz. De Indische regeering betaalt jaarlijks 250.000 frs. aan premies voor 't dooden van verslindende dieren; 125.000 slangen en 20.000 andere dieren, worden jaarlijks gedood.

NOTICIANAN DI CABEL.

Londres, *3 Setiembre.*— Ayera un vaca a dal Mr. Gladstone tumbá, ma él no a haljá ningún herida.

Nan ta bisá koe pronto ministro di relacionnan exterior lo visitá Mr. de Giers na *Aix les Bains.*

Según noticianan di Afghanistán, trópanan di Emir a toemá Kamsin.

New-York.— George William Curtis, escritor americano, a moeri.

Na su travesía di Hamburgo pa New-York, vapor Moravia tabatin 22 defunción causá pa cólera: na su vegada él tabatin ainda 2 enfermo abandoná; toer pasagero sobrá i tripulación, 406 persona, a ser poné na cuarentena pa un tempoe ilimitá.

Presidente a interumpí su viaha electoral i él a bolbé Washington pa convocá ministronan i toemá medida pa limitá imigración.

Paris. *5 Set:*— Mr. Morés a publicá un carta anunciando koe prensa hinter ta den manoe di hudíonan.

El ta declará koe Rotschildnan a haci oposición abierta na e emprestito ruso; e carta alji i absolución di marqués di Morès ta motivo di hopi comentario.

London i General Bank di Cannon Street a suspendé pago; ma e suspensión alji no a causá mucho efecto riba plaza.

Huelguistanan di minanan di saloe di Northwich a atacá obréronan unionista, i nan a yamá soldanan pa suprimí e revueltá.

Copenhaga.—E expedición danesa a pasá invierno na Groenlandia; nan ta trecé resultado científico importante.

Tanger, (Marruecos)— E rebéldenan moro a someté nan na Sultán Muley Hassam.

Paris, *6 Set:*— Como tin apariencia koe cólera ta aumentá, nan ta prepará hospitalnan pa poné hendenan maloe adén i pa atahá e epedimia koe, según doctornan, no ta cólera asiático.

Un palacio bieuw a basjá adén, matando masjá hende.

New-York.— Presidente di Estados Unidos ta ordená pa e italianokoe ta transitá na Francia, bolbé Italia

Dos barcoe koe a yegá New-York fô di Hamburgo, tabatin varios caso di cólera abordo durante nan travesía.

Paris. *7 Set.*— Ayera presidente Carnot a visitá rei di Grecia na Aix les Bains.

Ministronan di guerra i di relacionnan exterior a visitá igualmente gran duque di Leuchtenberg i senjor de Giers.

Algún ora despues e duque a retribuí presidente Carnot e visita, i anochi na un banquete, un muchá bisti na ruso, a recitá un oda na honor di presidente koe a brazéle, bisando, "mi ta brazá bo, Rusia."

Na Swansea tin huelga atrobé. 2000 trahadó di cos di bleki ta sin trabao.

New-York.—Tabatin abordo di bárcoenan na cuarentena den bahía di New-York, 7 caso di cólera.

E cadávernan a ser inmediatamente kimá, i nan ta toemando di más grandi precaución pa preveni e epidemia den Estados Unidos.

Paris. *8 Set.* — Grenier, e empleado na ministerio di marina, acusá di a vendé documéntonan oficial na capitán Borup di Estados Unidos, ta condená na 2 anja di trabao forzá i 20 anja di prohibicion di bibá na Francia.

Londres.— Banki di Martinica i agencia di banki colonial a suspendé nan pago. E institucionnan alji no ta na quiebra, i e suspensión di negocio ta temporal noemá.

New-York.— 11 caso nobo di cólera a presentá abordo dje bárcoenan na cuarentena.

¿ Fué un fantasma lo que vieron ?

La Señora Doña H. A. Jennings reside en Main Street, número 211, Bridgeport (América) y la Señorita Minnie Parrott se hospeda con ella. La casa es vieja pero está en buen estado. Una noche á principios de Diciembre de 1891, estas señoras cerraron las puertas y fueron al teatro sin dejar un alma en la casa. Dejaron el gas encendido sin embargo, en el salón delantero. A eso de las once y media volvieron y entraron riendo y hablando. Pero cuando entraron en la sala su buen humor se desvaneció en un instante. En medio de la habitación se tenía de pie un hombre moreno de estatura gigantesca. La parte superior de su cara se hallaba oculta por una máscara á través de cuyos ojos centelleaban los del hombre. Las mangas de su camisa estaba arremangadas y en una mano ostentaba una grande pistola de sistema antiguo. Huyeron de la habitación las señoras gritando mientras huían, y cuando llegó el Señor Jennings cinco minutos después no halló á nadie en la sala y las puertas y las ventanas estaban sin embargo cerradas. ¿ Qué fué pues lo que vieron estas señoras ?

"Durante un período reciente de mala salud" escribe un amigo de América, 'dormí mal durante varias noches seguidas. La cuarta de estas noches, hacia las dos, me despertó repentinamente de mi sueño lo se me figuró ser la articulación de mi nombre, y al pie de la cama vi la imágen de mi madre, en la misma apariencia que cinco años atrás al hallarse á punto de salir para hacer un viaje en el cual murió á causa de un desastre que tuvo lugar en el camino de hierro. Grité y me desvanecí. Cometí la sandez de decirlo y dieron en decir las viejas de la localidad que esto era una notificación y que jamás recuperaría mi salud. No obstante sané y hoy me encuentró en salud perfecta. Soy de parecer que la visión solo fué efecto de la debilidad de mis nervios, pues jamás volví á verla desde entonces, y hace ya de esto más de tres años."

No hay duda que fué efecto de los nervios. Son innumerables las tretas que suelen jugarnos los nervios cuando el sistema está desordenado. En Marzo, 1890, fué cuando la Señora Doña Juana Foster, de Darracott Road, Pokesdown, Hauts (Inglaterra), nos escribió lo que sigue : "Me encontraba tan terriblemente nerviosa que me era imposible soportar hubiese otra persona en mi habitación conmigo y sin embargo, no deseaba se alejasen de mí los que me rodeaban por si se me ofreciese pedir ayuda. Esto fué en Junio, 1890. Dormía muy mal y por la mañana me hallaba como si no hubiese descansado durante la noche. Siempre me sentía un fuerte dolor de cabeza y sobre los ojos y la mayor parte del tiempo me atormentaban las náuceas. Mi piel estaba seca y amarilla, y tanto el estómago como los intestinos se hallaban frío é inertes. Más adelante tuve que guardar cama sobre la que yacía desvalida. El médico dijo que ignoraba mi enfermedad. No tomaba yo más que alimento liquido, y aun eso me era imposible retenerlo en el estómago. En esta época mi cuerpo no era más que piel y hueso. La memoria me faltaba. La cabeza me dolía tan terriblemente que pensé perdería el juicio, y mi familia llegó á la conclusión que jamás sanaría.

"Ya había yo abandonado toda esperanza, cuando un día la Señora West, de Bournemouth, vino á visitarme y preguntó qué remedio estaba yo tomando. Añadió que en cierta ocasión se encontró ella tan enferma como yo, y fué sanada por el Jarabe Curativo de la Madre Seigel. Aparentando ella tener tanta fe en esta medicina, probé con esta, y á los tres días me hallé en condición de pasear á través de mi habitación y hacia fines de semana bajé las escaleras. Hoy me hallo tan bueno como nunca estuve. Como y digiero mi alimento, y todo indicio de nerviosidad me ha abandonado."

La enfermedad que la Señora Foster sufrió fué la indigestión, la dispepsia y el abatimiento nervioso. La causa primitiva fué el disgusto y desazón de la muerte violenta de su esposo, de una desgracia, y el sistema solo volvió á ordenarse cuando el Jarabe hubo participado nuevo vigor á la digestión alimentador así y dando firmeza á los nervios.

Sea cual fuere la opinión del lector con respecto al fantasma de Bridgeport, es la verdad que las más extrañas visiones y ruidos no significan ni más ni menos que una disposición de nervios desorganizados por la indigestión y la dispepsia. Los fantasmas salen de la misma persona que los vé, y una vez que el Jarabe de la Madre Seigel ha completado su obra los ojos y los oidos solo perciben lo que es natural y sano.

Al dirigirse el lector á los Señores A. J. Witge, Ld., 155, Calle de Caspe, Barcelona, estos señores tendrán mucho gusto en enviarle gratuitamente, un folleto ilustrado esplicando las propiedades de este remedio. 1

Imprenta de la Librería de A. BETHENCOURT E HIJOS, Curaçao.